

Μάθημα: Πολιτική Οικονομία II (σεμινάριο)

Διδάσκων: Σωτηρόπουλος Δημήτρης

1. Περιγραφή Μαθήματος

Βασικός στόχος του σεμιναρίου είναι η εμβάθυνση σε μία μακροοικονομική προσέγγιση της καπιταλιστικής πραγματικότητας από την πλευρά της Πολιτικής Οικονομίας. Παρότι ο καπιταλισμός έχει αναμφίβολα επικρατήσει ως σύστημα κοινωνικής οργάνωσης σε παγκόσμιο επίπεδο, η ανάπτυξη των επιμέρους χωρών κάθε άλλο παρά ισόρροπη μπορεί να χαρακτηριστεί. Η μακροοικονομική πραγματεύεται συνολικά οικονομικά μεγέθη, όπως η ανεργία, ο πληθωρισμός, οι συνολικές κινήσεις κεφαλαίων και εμπορευμάτων ανάμεσα σε διαφορετικές χώρες κτλ. Επιχειρεί να ερμηνεύσει τις βασικές αιτίες που ορίζουν τη μορφή που θα αποκτήσει σε κάθε χώρα η καπιταλιστική ανάπτυξη.

2. Ενδεικτικό Ημερολόγιο Παραδόσεων

Η τελική μορφή των σεμιναριακών παραδόσεων διαμορφώνεται κατόπιν συνεννόησης με τους φοιτητές/τριες. Στις πρώτες δύο συναντήσεις πραγματοποιείται μία γενική εισαγωγή στο αντικείμενο του μαθήματος και στη συνέχεια ακολουθεί συζήτηση σχετικά το περιεχόμενο και το σχεδιασμό των παραδόσεων. Οι τελευταίες περιλαμβάνουν τόσο την ανάπτυξη θεωρητικών ζητημάτων όσο και τη διερεύνηση θεμάτων που αφορούν την τρέχουσα οικονομική επικαιρότητα. Οι φοιτητές έχουν ενεργό συμμετοχή σε αυτές. Η τελική εξέταση γίνεται με την παράδοση απαλλακτικών εργασιών. Μία ενδεικτική θεματολογία των εργασιών που αναλαμβάνουν οι φοιτητές/τριες στο πλαίσιο των παραδόσεων είναι η ακόλουθη:

- Ο ρόλος του χρηματοπιστωτικού συστήματος στην οργάνωση της οικονομικής ζωής στις παρεμβάσεις των Keynes και Veblen
- Η ανάλυση του χρήματος και των τραπεζών στο έργο του Smith
- Καπιταλιστική επιχείρηση, τεχνολογία και οικονομική εξέλιξη στην ανάλυση του Joseph Schumpeter
- Οικονομική ανάπτυξη, ανεργία και καπιταλιστικές κρίσεις σύμφωνα με το επιχείρημα του Karl Marx
- Η λογική της οικονομικής πολιτικής σύμφωνα με το ρεύμα των οικονομικών της πληροφορίας
- Η σύγχρονη νομισματική πολιτική
- Μακροοικονομική ανάλυση και οι ανισορροπίες του σύγχρονου καπιταλισμού
- Ανάπτυξη και διεθνής ανταγωνισμός
- Κρίση και «νέος ιμπεριαλισμός»: σκέψεις με αφορμή την ανάλυση του David Harvey
- Έθνος, κράτος και ταξική πάλη στην εποχή της «παγκοσμιοποίησης»: σκέψεις με αφορμή την παρέμβαση του E. Balibar
- Ιμπεριαλισμός ή Αυτοκρατορία; Το επιχείρημα των Hardt και Negri για τη σύγχρονη οργάνωση του καπιταλισμού
- Η δομή του παγκόσμιου καπιταλισμού και η ιστορική του τάση στο έργο του I. Wallerstein

- Σύγχρονος καπιταλισμός και πολυεθνικές
- Οικονομική μεγέθυνση και κρίσεις δημόσιου χρέους
- Βασικοί μακροοικονομικοί δείκτες για την Ελληνική Οικονομία

3. Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια

- a) Bowles, Samuel, και Edwards, Richard (2002) *Κατανοώντας τον Καπιταλισμό, τόμος Β*, Αθήνα: Gutenberg.
- b) Μηλιός, Γιάννης, Δημούλης, Δημήτρης και Οικονομάκης, Γιώργος (2005) *Η Θεωρία του Μαρξ για τον Καπιταλισμό*, Αθήνα: Νήσος.

4. Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Ο φοιτητής/τρια παροτρύνεται να έρθει σε επαφή με πρωτότυπες θεωρητικές πηγές ή κλασικά συγγράμματα στο αντικείμενο της Πολιτικής οικονομίας. Ενδεικτικά:

- Aglietta, M. (1987) *A Theory of Capitalist Regulation: The US Experience*, London – New York: Verso.
- Althusser, L., Balibar, E., Establet, R., Macherey, P. και Rancière, J. (2003) *Να Διαβάσουμε το Κεφάλαιο*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Arestis, P. (1997) *Money, Pricing, Distribution and Economic Integration*, Macmillan Press Ltd.
- Asimakopulos, A. (1991) *Keynes's General Theory and Accumulation*, Cambridge University Press.
- de Brunhoff, S. (1983) *Κράτος και Κεφάλαιο*, Αθήνα: Θεμέλιο.
- Bryan, D. και Rafferty, M. (2006) *Capitalism with Derivatives, A Political Economy of Financial Derivatives, Capital and Class*, New York: Palgrave Macmillan.
- Caporaso, J. και Levine D. (1994) *Theories of Political Economy*, Cambridge University Press.
- Davidson, P. (1996) *Post Keynesian Macroeconomic Theory*, Edward Elgar.
- Davidson, P. (2002) *Financial Markets, Money and the Real World*, Edward Elgar.
- Dobb, M. (1976) *Θεωρίες της Αξίας και της Διανομής*, Αθήνα: Gutenberg.
- Foley, D. (1986) *Money, Accumulation and Crisis*, Harwood Academic Publishers.
- Harnecker, M. (χ.χ.ε.) *Βασικές Έννοιες του Ιστορικού Υλισμού*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Helleiner, E. (1994) *States and the Resurgence of Global Finance: From Bretton Woods to the 1990s*, New York: Cornell University Press.
- Hilferding, R. (1985) *Finance Capital, A Study of the Latest Phase of Capitalist Development*, Routledge & Kegan Paul.
- Hodgson, G. M. (1999) *Evolution and Institutions*, Edward Elgar Publishing.
- Howard, M. (1979) *Modern Theories of Income Distribution*, London: The Macmillan Press Ltd.
- Itoh, M. και Lapavistas, C. (1999) *Political Economy of Money and Finance*, Macmillan Press Ltd.
- Keynes, J. M. (1955) *Η Γενική Θεωρία της Απασχολήσεως του Τόκου και του Χρήματος*.
- Μαρξ, Κ. (1978) *Το Κεφάλαιο*, τόμος ΙΙΙ, Αθήνα: Σύγχρονη Εποχή.
- Μαρξ, Κ. (1996) *Το Κεφάλαιο*, τόμος Ι, Αθήνα: Σύγχρονη Εποχή.
- Marshall, A. (1956) *Principle of Economics*, 8th Edition, London: Macmillan & Co Ltd.
- Mattick, P. (1981) *Μαρξ και Κένος*, Αθήνα: Εκδόσεις Οδυσσέας.
- Μηλιός, Γ., Οικονομάκης, Γ. και Λαπατσιώρας, Σ. (2000) *Εισαγωγή στην Οικονομική Ανάλυση*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

- Μηλιός, Γ., Δημούλης, Δ. και Οικονομάκης, Γ. (2005) *Η Θεωρία του Μαρξ για τον Καπιταλισμό*, Αθήνα: Νήσος.
- Milios, J. and D. P. Sotiropoulos (2009) *Rethinking Imperialism: A Study of Capitalist Rule*, London and New York: Palgrave Macmillan.
- Minsky, H. P. (1982) *Inflation, Recession and Economic Policy*, Sussex: Wheatsheaf Books Ltd.
- Moore, B. (1988) *Horizontalists and Verticalists*, Cambridge University Press.
- Πουλαντζάς, Ν. (1985-α) *Πολιτική Εξουσία και Κοινωνικές Τάξεις, Τόμος Ι*, Αθήνα: Θεμέλιο.
- Πουλαντζάς, Ν. (1985-β) *Πολιτική Εξουσία και Κοινωνικές Τάξεις, Τόμος ΙΙ*, Αθήνα: Θεμέλιο.
- Πουλαντζάς, Ν. (1991) *Το Κράτος, Η Εξουσία, Ο Σοσιαλισμός*, Αθήνα: Θεμέλιο.
- Reuten, G. και Williams, M. (1989) *Value Form and the State*, London and New York: Routledge.
- Robinson, J. (1956) *The Accumulation of Capital*, London: Macmillan & Co Ltd.
- Rutherford, M. (1994) *Institutions in Economics: The New and the Old Institutionalism*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Sen A. (1973) *On Economic Inequality*, Oxford: Clarendon Press.
- Sraffa, P. (1985) *Παραγωγή Εμπορευμάτων μέσω Εμπορευμάτων*, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σύγχρονα Θέματα.
- Veblen, T. (1970) *The Theory of the Leisure Class: An Economic Study of Institutions*, London: Unwin.
- Wolff, R. και Resnick, S. (1987) *Economics: Marxian versus Neoclassical*, Baltimore/London: The Johns Hopkins University Press.
- Wray, L. R. (1998) *Understanding Modern Money*, UK and USA: Edward Elgar.